

Bilejere hæfter for fartbøder, uanset de ikke selv har ført bilen

Hastighedsoverskridelser på under 30 %

Tilbage i februar 2015 blev der indført regler i færdselsloven om, at bilejere nu er pålagt et betinget objektivt ansvar for fartbøder, hvor hastighedsoverskridelsen er under 30 %, og denne konstateres med automatisk trafikkontrol (ATK), altså ved fotovogne. Reglerne er indført med det formål at effektivisere sagsbehandlingen ved hastighedsoverskridelser, og medfører, at det er bilejeren, der som udgangspunkt hæfter for fartbøden, selvom vedkommende ikke selv har kørt bilen. Hvis en bruger er registreret i motorregisteret, vil det dog være brugeren frem for ejeren, der holdes strafferetligt ansvarlig.

I øvrigt skal man være opmærksom på, at en ejer eller bruger af bilen jo både kan være en privatperson og et firma. Et firma kan således komme til at hæfte, hvis en ansat medarbejder kører for hurtigt i en firmabil. Der skabes altså et behov for, at det tydeligt fremgår af firmaets personalepolitik eller ansættelseskontrakten, hvilke regler der gælder ved anvendelse af virksomhedens biler.

Bilejerens (brugerens) eneste muligheder for at slippe for bøden er for det første, hvis man kan få en anden person til at erkende, at det var denne der førte bilen på gerningstidspunktet. Dette skal ske senest 30 dage efter, at ejeren (brugeren) har modtaget et bødeforlæg vedrørende forseelsen. Dermed kan man som bilejer (bruger) ikke blot angive den, der har ført bilen. Vedkommende skal selv erkende forseelsen.

Herudover slipper man som bilejer (bruger) også for ansvaret, såfremt bilen har været stjålet på tidspunktet for fartbødens udstedelse, og der altså foreligger en uberettiget besiddelse. Herunder hører dog ikke det tilfælde, hvor anvendelsen af bilen overskrider rammerne for en aftale om brug. Hvis en hjemmeboende voksen søn har anvendt forældrenes bil uden en nærmere aftale om dette, vil en sådan anvendelse altså ikke være uberettiget besiddelse i den forstand, at man som ejer (bruger) af bilen vil kunne slippe for fartbøden.

Som en sidste mulighed vil man også kunne slippe for ansvar som bilejer (bruger), såfremt man har solgt bilen, og dermed ikke længere er ejer af bilen på gerningstidspunktet. Det er nemlig således, at hvis et registreret køretøj skifter ejer, så er det den nye ejer, der har pligt til at omregistrere køretøjet. Dette skal ske snarest muligt og senest tre uger efter ejerskiftet. Hvis bilejeren (brugeren) kan påvise dette ejerskifte, vil han altså slippe for ansvaret, og dette vil i stedet blive pålagt den reelle ejer.

Er man som ejer (bruger) af bilen ikke bekendt med identiteten af, hvem der har ført bilen, har man ret til at se det foto, der ligger til grund for fartbøden, i en periode på 30 dage fra datoen for henvendelsen til politiet.

Måtte man som ejer (bruger) af bilen efter modtagelsen af bødeforlægget have indsigelser i forhold til, om politiets målinger er foretaget korrekt eller vedrørende andre mangler i øvrigt, vil

disse på samme måde som tidligere kunne gøres gældende under en straffesag ved domstolene.

Hastighedsoverskridelser på over 30 procent

Ved hastighedsoverskridelser på over 30 % er fremgangsmåden som hidtil, at politiet sender et brev til bilejerens (brugerens) e-boks vedhæftet fotografiet af forseelsen. I dette brev anmodes bilejeren (brugerens) om at oplyse, hvem der var fører af bilen. Når føreren herefter er identificeret, vil denne i sin e-boks modtage et bødeforlæg fra politiet.

Ved hastighedsoverskridelser over 30 % har bilejeren (brugerens) dermed ikke et betinget objektivi ansvar.

Samlet vurdering

Disse regler vedrørende hastighedsoverskridelser på under 30 %, modstrider det ellers helt grundlæggende strafferetlige princip om, at strafansvaret må påhvile den, der har begået lovovertrædelsen. Det må dermed anses som et retssikkerhedsmæssigt problem, at man med den nuværende lovgivning i en række tilfælde vil dømme uskyldige.

Yderligere er det problematisk, at efterforskningen af hvem der har ført bilen, med de nuværende regler bliver overført fra politiet til bilens ejer (bruger). Det har fremover heller ingen betydning for politiet, hvorvidt fotografiet er tilstrækkeligt tydeligt til, at man vil kunne identificere føreren. Såfremt det ikke er det, er det alene bilejerens (brugerens) problem, da det jo er denne, der i sidste ende hæfter.

Godt nok er reglerne udformet således, at bilejeren (brugerens) slipper for ansvaret, hvis den reelle fører af bilen erkender forholdet. Ved denne udformning stiller man det dog som en forudsætning, at føreren rent faktisk vil vedkende sig sin skyld. Da der ikke er nogen motivation for føreren, til at gøre netop dette – ud over hans moral – vil han ikke altid have noget særligt incitament herfor.

Sammenholder man reglerne for hastighedsoverskridelser på henholdsvis under og over 30 %, kan man derfor sige, at det for bilejeren (brugerens) faktisk er mere fordelagtigt, hvis føreren af bilen – såfremt denne er en anden end bilejeren (brugerens) – kører mere end 30 % for stærkt frem for mindre end, da bilejeren (brugerens) herved vil slippe for det betingede objektivi ansvar.